

Proč mají děti číst?

Kdyby celé vzdělávání u nás zažilo takové zeměťšení, po kterém by nezůstal kámen na kameni, tak rozvíjení dovednosti číst ve škole by mělo zůstat zachováno v plném a ještě větším rozsahu. Protože ono zatím bez čtení ani nejběžnější vzdělání nemá šanci, stále více jsme nuceni číst i v práci i v běžném životě. A to nemluvíme o tom, že přečíst si knížku nebo časopis může být zdroj radosti, zábavy i poučení. A nedostí na tom, my bychom měli přečtenému porozumět, případně je kriticky zhodnotit.

Nemalá část dětí a dospívajících však nečte. Nemám na mysli jen, že nevezmou do ruky knihu, jak je rok dlouhý. Pokud čtení dobře ovládají a rozhodnou se, že knihy a čtení k životu nepotřebují, s jejich volbou sice nesouhlasím, ale respektuji ji. Jenže někteří z nich bohužel ani v dospělosti neumějí číst na takové úrovni, aby se prostřednictvím čtení mohli učit a aby mohli číst pro potěšení. O kritickém oddělování zrna od plev v textu nemůže být u nich ani řeč. U nich je poté fakt, že nečtou, vynucený právě touto okolností.

My jen krčíme rameny a stěžujeme si na nepříznivý vliv moderní techniky, médií a sítí, vymýšlíme, že děti jsou pohodlné, radši sledují jednodušší barevné pohyblivé obrázky, nejraději by celý čas hrály hry na počítači, nanejvýš odskočí k youtube nebo

k tik tok, přitom zapomínáme, že pořád jsme to my, kteří podstatnou měrou ovlivňují život dítěte i jeho činnosti. Trochu jsme zapomněli na skutečnost, že dítě se učí nejvíce v rodině a poněkud alibisticky se přesvědčujeme, že je to pouze škola, která má dítě naučit číst. Je pravda, že škola to léta slibuje a měla by pro dobré čtení všech dětí dělat podstatně více než dosud. Jestliže dvacet procent českých patnáctiletých dosáhne v mezinárodních srovnávacích testech PISA úrovně dvě a nižší, není to dobrá vizitka českého školství a některých českých rodičů. Signalizuje, že tyto děti tomu, co čtou, nerozumí.

Přitom čtení není pro žádné dítě, které se naučilo mluvit, nedosažitelná dovednost. Nepředpokládá vysokou úroveň kognitivních předpokladů, speciální dovednosti na straně dítěte a rodičů, vyžaduje „jen“ dostatek cviku a tedy spoustu času. A také motivace – čtení musí dítěti přinášet příjemné zážitky, musí mít pro ně smysl.

Jaká je cesta k dobrému čtenářství?

Vzhledem k tomu, že čtení je verbální dovednost, je třeba, aby dítě mělo bohatou slovní zásobu. Tu získá tím, že na ně hojně mluvíme

a současně je i povzbuzujeme, aby co nejvíce používalo. Stejně tak se mělo seznamovat s tím, jak jsou knížky lákavé a zajímavé. A také, že patří do našeho života stejně jako kartáček na zuby, mýdlo, ponožky či boty. Proto prakticky od prvního roku bychom dítěti měli ukazovat obrázky v knížkách, nejlépe se zvířátky, ale třeba také s dopravními prostředky a věcmi kolem nás. Spoustu času bychom měli věnovat předčítání – jistě nejvíce v předškolním věku, ale i později, dokud si dítě nečte s potěšením a dostatečně samo. Pravidelným předčítáním podporujeme vytvoření návyku číst. Předčítání i samostatné čtení podporují soustředění. Předčítání a samotné čtení představují nejen efektivní zdroj vzdělání, ale i obohacení citového života. Pokud nemáme v bytě dost místa nebo nemůžeme za knihy vydávat větší sumy, pak je žádoucí odmala chodit do knihovny.

Je na každém z nás, aby vedle svého hlavního profesního zaměření, myslel i na všeobecný rozvoj každého dítěte a podpořil zejména rodiče v tom, aby děti vedli ke čtení a aby jim sami co nejvíce předčítali.

PhDr. Václav Mertin

Katedra psychologie FF UK

TIRÁŽ

Pediatric pro praxi

Ročník 21, 2020, číslo 1

Předseda redakční rady:

prof. MUDr. Vladimír Mihál, CSc.

Mistopředseda redakční rady:

prof. MUDr. Zdeněk Doležal, CSc.

Vydavatel:

SOLEN, s.r.o., Lazická 297/51, 779 00 Olomouc
IČ 25553933

Adresa redakce:

SOLEN, s.r.o., Lazická 297/51, 779 00 Olomouc
tel: 582 397 407, fax: 582 396 099, www.solen.cz

Redaktorka:

Mgr. Eva Kultanová, kultanova@solen.cz,
mob.: 774 712 162

Grafická úprava a sazba:

DTP SOLEN

Obchodní oddělení:

Ing. Martina Osecká, osecka@solen.cz,
Charlese de Gaulla 3, 160 00 Praha 6
tel.: 233 340 201, mob.: 724 984 450

Redakční rada:

prof. MUDr. Svetozár Dluholucký, CSc., doc. MUDr. Jiří Dort, Ph.D., Mgr. Jaroslava Fendrychová, Ph.D., MUDr. Pavel Frühauf, CSc., MUDr. Michal Goetz, Ph.D., MUDr. Martin Gregora, MUDr. Josef Grym, MUDr. Josef Gut, MUDr. Nora Hradská, MUDr. Alena Machovcová, MBA, MUDr. Jan Pajerek, MUDr. Ivan Peychl, prof. MUDr. Ludmila Podracká, CSc., MUDr. Luděk Ryba, doc. MUDr. Dalibor Sedláček, CSc., MUDr. Jarmila Seifertová, prof. MUDr. Josef Sýkora, Ph.D., PhDr. Lucie Sikorová, Ph.D., doc. MUDr. Sylva Skálová, Ph.D., MUDr. Pavol Šimurka, Ph.D., prof. MUDr. Jiří Šnajdauf, DrSc., doc. MUDr. Jiřina Zapletalová, Ph.D.

Předplatné v ČR:

Cena předplatného za 6 čísel + supplementa na rok 2020 je 1 080 Kč.
Časopis můžete objednat na www.solen.cz,
e-mailem: predplatne@solen.cz,
telefonem: 585 204 335 nebo faxem: 582 396 099
Cena elektronické verze předplatného je 810 Kč.
K zakoupení na www.alza.cz/media

Předplatné v SR:

Cena předplatného za 6 čísel na rok 2020 je 18 €.
Časopis si můžete objednat na www.solen.sk,
na emailu: predplatne@solen.sk

Všechny publikované články procházejí recenzí.

Registrace MK ČR pod číslem E 10014.

ISSN 1213-0494 (print), ISSN 1803-5264 (on-line)

Citační zkratka: Pediatr. praxi

Časopis je indexován v:

Bibliographia Medica Czechoslovaca, EMBASE, EBSCO
Scopus a v Seznamu recenzovaných neimpaktovaných
periodik vydávaných v ČR.

**Vydavatel nenese odpovědnost za údaje
a názory autorů jednotlivých článků či inzerátů.**

**Reprodukce obsahu je povolena pouze
s přímým souhlasem redakce.**

**Redakce si vyhrazuje právo příspěvky krátit
či stylisticky upravovat. Na otištění rukopisu
není právní nárok.**